

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS

Rīgā 2024.gada 25.jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Indra Meldere, senatores Dzintra Amerika un Ieva Višķere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz/pers. A/ pieteikumu par Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka 2022.gada 23.februāra lēmuma Nr. 22-1.35/42 atcelšanu, sakarā ar/pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 25.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – dienests) Zemgales reģiona brigādes rīkojumu pieteicējam/pers. A/ piemērots disciplinārsods – rājiens. Disciplinārsods piemērots par to, ka pieteicējs 2021.gada 14.oktobrī pie Latvijas Republikas Saeimas (turpmāk – Saeima) ēkas, esot dienesta aizsargtērpā, piedalījies protesta akcijā pret obligāto vakcināciju. Pieteicējs tādējādi radījis iespaidu, ka tiek pausts oficiāls dienesta viedoklis.

Administratīvais process iestādē noslēdzies ar dienesta priekšnieka 2022.gada 23.februāra lēmumu Nr. 22-1.35/42, ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Pieteicējs minēto lēmumu pārsūdzēja administratīvajā tiesā.

[2] Administratīvā rajona tiesa ar 2022.gada 25.novembra spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs pie Saeimas ēkas piedalījās akcijā pret obligāto vakcinēšanos. Piedalīšanās šādā akcijā aizsargtērpā, kas norāda uz piederību dienestam un kuru lielākā sabiedrības daļa identificē kā dienesta izsniegtu formu, radīja sabiedrībai priekšstatu par dienesta atbalstītu darbinieku pulcēšanos saistībā ar iebildumiem pret darbinieku atstādināšanu par neveiktu vakcināciju.

[2.2] Amatpersonas izdarītie pārkāpumi, kuru sekas ir cēloņsakarībā ar dienesta diskreditāciju un nodarīto kaitējumu Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu prestižam, neatbilst izpratnei par amatpersonas pienākumu godprātīgu izpildi. Arī dienesta biedriem ar pieteicēja rīcību radīts negatīvs prettiesisks uzvedības un rīcības piemērs. Šāda rīcība rada neatgriezeniskas sekas dienesta prestižam neatkarīgi no tā, cik liela sabiedrības daļa par šādu rīcību ir uzzinājusi un no kādiem avotiem.

Amatpersona arī no dienesta brīvajā laikā reprezentē iestādi un valsti kopumā. Valsts amatpersonas darbība ir vērsta uz valsts uzdevumu pildīšanu un sabiedrības tiesisko interešu nodrošināšanu, tādēļ pašai amatpersonai tiek uzliktas vēl stingrākas prasības tiesību un ētikas normu ievērošanā gan dienestā, gan ārpus tā.

Tādējādi šādos apstākļos sabiedrībai varēja tikt radīts priekšstats par dienesta atbalstītu darbinieku pulcēšanos, iebilstot pret darbinieku atstādināšanu saistībā ar neveiktu vakcināciju. Dienests ir valsts pārvaldes iestāde, un tā pilda valdības izdotus rīkojumus. Sapulcējušies ugunsdzēsēji, arī pieteicējs, identificēja sevi kā iestādes nodarbinātos un puda viedokli, kas nesaskan ar oficiālo iestādes viedokli.

Pieteicēja rīcībā ir konstatējami vairāku tiesību normu pārkāpumi.

[2.3] Dienests ir pareizi izvērtējis pieteicēja pārkāpuma izdarīšanas apstākļus un raksturu, pamatoti secinājis, ka pieteicējs ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, kā arī paredzējis iespējamās kaitīgās sekas. Pieteicējam piemērotais sods ir samērīgs un proporcionāls izdarītajam disciplinārpārkāpumam, un tā atcelšanai nav pamata. Atbildību mīkstinošu un pastiprinošu apstākļu nav.

[3] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību un tās papildinājumus, kuros norādīja turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Tiesa nav vērtējusi pieteikumā norādītos argumentus, ka pieteicējs nav ticis uzklausīts. Tas ir būtisks procesuāls pārkāpums. Pieteicēja neuzklausīšanas dēļ lieta vispār ir nonākusi līdz tiesai. Tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu.

[3.2] Ne iestāde, ne tiesa nav pamatojusi, kā pieteicējs ir diskreditējis iestādi. No tiesas sprieduma nav saprotams, uz kādu pierādījumu pamata pieteicēja klātesamība pie Saeimas un vēstules ienešana tajā ir pielīdzināma protestēšanai. Pieteicējam nav saistības ar personām, kuras kaut kādu iemeslu dēļ pie Saeimas bija sapulcējušās. Pieteicējs arī nav saukts pie atbildības par piedalīšanos protestā. Tā kā tas nav noticis, nav pamata arī pieteicēja saukšanai pie disciplināratbildības.

[3.3] Pieteicējs nesaprot, ko tiesa domājusi ar vārdiem „dienesta atbalstīts” un „oficiāls iestādes viedoklis”. Nav arī noskaidrots, kāds tad bijis dienesta oficiālais viedoklis. Tiesa nav paskaidrojusi, kas tieši bija nepareizs pieteicēja rīcībā. Tāpat tiesa nav paskaidrojusi, kā izpaudusies pieteicēja nelojāla rīcība pret dienestu.

[3.4] Dienesta iekšējais normatīvais akts, kas ierobežo pieteicējam kā dienestā nodarbinātajam tiesības paust no iestādes oficiālā viedokļa atšķirīgu viedokli, neatbilst starptautisko tiesību normām par vārda brīvību un Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 100.pantam. Vārda brīvība piemīt ikvienai fiziskai personai neatkarīgi no tās statusa, kas var piemist attiecīgajai personai, darbojoties valsts civildienestā, tiesībaizsardzības iestādēs vai, piemēram, pildot tiesneša amatu.

[3.5] Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka pieteicējs ir /Novada nosaukums/ Ugunsdzēsēju arodbiedrības valdes loceklis. Šī disciplinārieta pret pieteicēju un citiem ir darba devēja pūles iebiedēt esošos un potenciālos arodbiedrības biedrus, diskriminēt pieteicēju kā arodbiedrības līderi.

[3.6] Tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 6.pantu, jo nav ņēmusi vērā, ka par tādām pašām darbībām citiem ugunsdzēsējiem ir piemērots maigāks disciplinārsods – piezīme – vai personas pie atbildības nav sauktas vispār. Tāpat tiesa nav pārbaudījusi, vai dienests, izdodot pārsūdzēto lēmumu, ir izdarījis lietderības apsvērumus un ieguvis tādu pierādījumu kopumu, kas izslēdz saprātīgas šaubas par pieteicēja atbildību. Tiesa nav tiesīga papildināt lietderības apsvērumus iestādes vietā. Tiesa šajā lietā pārsniegusi prasījuma robežas.

[4] Dienests paskaidrojumā par kasācijas sūdzību norādījis, ka tā ir nepamatota un lūdz to noraidīt.

Motīvu daļa

[5] Administratīvās rajona tiesas spriedumā norādīts, ka tiesa ir izvērtējusi pieteicēja pieteikumā norādītos argumentus, uz daļu no tiem ir sniegusi vērtējumu spriedumā. Atsaucoties uz Senāta judikatūru, tiesa norādījusi, ka tās pienākums nav detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu un ka tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tādēļ tiesa nav vērtējusi pārējos pieteicēja argumentus, jo tie nevarot ietekmēt sprieduma rezultātu kopumā. Tiesa secinājusi, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks.

Pieteicējs kasācijas sūdzībā norādījis, ka tiesa nav ņēmusi vērā vairākus būtiskus apstākļus lietā, kas pieteicēja ieskatā varēja novest pie nepareiza sprieduma rezultāta: nav ņemtas vērā pieteicēja tiesības uz vārda brīvību, kā arī nav ņemts vērā fakts, ka pieteicējs ir arodbiedrības valdes loceklis.

[6] Senāts vērs uzmanību, ka tiesai, izskatot lietu, jānodrošina Administratīvā procesa likuma 2.pantā norādīto mērķu sasniegšana: 1) nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipu, it sevišķi cilvēktiesību, ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti un privātpersonu; 2) pakļaut neatkarīgas, objektīvas un kompetentas tiesu varas kontrolei izpildvaras darbības, kuras attiecas uz konkrētām publiski tiesiskajām attiecībām starp valsti un privātpersonu; 3) nodrošināt tiesību normu tiesisku, precīzu un efektīvu piemērošanu publiski tiesiskajās attiecībās.

Senāts 2022.gada 23.decembra spriedumā lietā Nr. SKA-896/2022 ir izvērtējis skaidrojumus, kādam jābūt tiesas spriedumam, lai tas atbilstu tiesību uz taisnīgu tiesu prasībām. Senāts uzskata par nepieciešamu arī šajā lietā turpmāk atkārtot minētajā spriedumā norādīto.

Tiesības uz taisnīgu tiesu ietver arī tiesības būt uzklausi. Uzklaušana ir cieņas izrādīšana pret personu administratīvajā procesā, ļaujot individuam kā cienīgai personai piedalīties un izteikt savu viedokli, lai ietekmētu labvēlīgāka lēmuma pieņemšanu (*Briede J. 14.¹panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 212.lpp.*).

Lai noskaidrotu objektīvo patiesību, ir jāuzklausa abas puses. Rūpīga abu pušu uzklaušana nodrošina iespēju noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu (*Satversmes tiesas 2014.gada 24.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2013-12-01 20.2.punkts*).

Procesa dalībnieku uzklaušana notiek dažādos veidos, tostarp uzklusot procesa dalībnieka paskaidrojumus, argumentus, apsvērumus un iebildumus pret cita procesa dalībnieka argumentiem un apsvērumiem (Administratīvā procesa likuma 145.panta pirmās daļas 7., 8., 9.punkts).

Kā uzsverusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, tiesības izteikt apsvērumus, kurus persona uzskata par būtiskiem savā lietā, nevar būt tikai teorētiskas vai iluzoras, tām jābūt konkrētām un efektīvām (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1980.gada 13.maija sprieduma lietā „Artico v. Italy”, iesnieguma Nr. 6694/74, 33.punkts*). Tiesības tikt uzklausi ir uzskatāmas par efektīvām tikai tādā gadījumā, ja persona tiek faktiski uzklauša, proti, tās apsvērumi tiek pienācīgi izvērtēti (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2014.gada 29.aprīļa sprieduma lietā „Ternovskis pret Latviju”, iesnieguma Nr. 33637/02, 66.punkts*). Tāpēc iepretim procesa dalībnieku tiesībām sniegt paskaidrojumus, izvirzīt argumentus un iebildumus ir tiesas pienākums ņemt vērā un atbildēt uz procesa dalībnieku teikto. To paredz arī Administratīvā procesa likuma 251.panta piektā daļa, atbilstoši kurai tiesas sprieduma motīvu daļā jānorāda procesa dalībnieku argumentu analīze. Lai arī tiesai nav pienākuma sniegt detalizētu atbildi uz katru procesa dalībnieku argumentu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1999.gada 21.janvāra sprieduma lietā „Garcia Ruiz v. Spain”, iesnieguma Nr. 30544/96, 26.punkts*), jo tiesai ir jāatbild tikai uz tādējiem argumentiem, kas attiecas uz lietu un ir nozīmīgi (*Briede J., Višķere I., Litvins G., Bitāns A., Danovskis E. 92.panta komentārs. Grām.: Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Balodis R. (Zin. red.). Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 140.lpp.*), tiesai ir jāapsver visi procesa dalībnieku argumenti, jo tikai novērtēšanas rezultātā var nonākt pie secinājuma par argumenta būtiskumu un attiecināmību uz lietu. Tāpēc tiesai, ja tā spriedumā nesniedz atbildi uz kādu procesa dalībnieka argumentu, ir jānorāda atbilstošs iemesls un jāpamato konkrētā argumenta nebūtiskums, paturot prātā, ka arguments ir nebūtisks, ja tas nespēj ietekmēt lietas iznākumu, un otrādi – arguments ir būtisks, ja tas spēj ietekmēt lietas iznākumu (*Senāta 2022.gada 23.decembra sprieduma lietā Nr. SKA-896/2022, ECLI:LV:AT:2022:1223.A420260419.25.S, 9.punkts*).

Senāts šajā lietā konstatē, ka tiesa spriedumā pievērsusies vienīgi jautājumam par to, vai pieteicējs ir izdarījis disciplinārpārkāpumu, vai dienests pareizi piemērojis tiesību normas par pieteicēja saukšanu pie disciplināratbildības un vai sods bijis samērīgs. Tomēr tiesa nav pārbaudījusi pieteikumā norādītos argumentus par pieteicēja cilvēktiesību ievērošanu konkrētajās publiski tiesiskajās attiecībās – par pieteicēja tiesībām uz vārda brīvību un pienākumu konsultēties ar arodbiedrību, ja disciplinārsods tiek piemērots arodbiedrības pilnvarotajai personai (Arodbiedrību likuma 13.panta sestā daļa).

Senāts secina, ka tiesa ir selektīvi izraudzījusi, kurus pieteicēja argumentus vērtēt, un nav motivējusi, kāpēc pārējie pieteikumā norādītie argumenti nav būtiski un nevar ietekmēt lietas izskatīšanas rezultātu. Tādējādi tiesa ir pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 246.panta trešās daļas un 251.panta piektās daļas pārkāpumu.

[7] Par vārda brīvību pieteicējs kasācijas sūdzībā norādījis, ka dienesta iekšējais normatīvais akts, kas ierobežo pieteicējam kā dienestā nodarbinātajam tiesības paust no iestādes oficiālā viedokļa atšķirīgu viedokli, neatbilst starptautisko tiesību normām par vārda brīvību un Satversmes 100.pantam. Vārda brīvība piemīt ikvienai fiziskai personai neatkarīgi no tās pašas statusa, kas var piemist attiecīgajai personai, darbojoties valsts civildienestā, tiesībsargāšanas iestādēs vai, piemēram, pildot tiesneša amatu.

Saistībā ar minēto argumentu Senāts norāda, ka vārda brīvība nav absolūta, un tai pastāv arī leģitīmi ierobežojumi (*Satversmes tiesas 2003.gada 29.oktobra sprieduma lietā Nr. 2003-05-01 22.punkts*). Šo ierobežojumu pārbaude tiesā jānodrošina katrā individuālā gadījumā. Ierobežojums, pat ja tas noteikts likumā, nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams likumā izvirzītā leģitīmā mērķa sasniegšanai, kā arī padarīt aizsargātās pamatbrīvības faktiski neīstenojamās.

[8] Senāts citā pēc faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem līdzīgā lietā norādījis ietvaru, kādā tiesai būtu jāpārbauda argumentu par vārda brīvību pamatojuma (*Senāta 2024.gada 21.maija spriedums lietā Nr. SKA-195/2024, ECLI:LV:AT:2024:0521.A420200222.8.S*). Tādēļ Senāts arī šajā lietā turpmāk atsauksies uz minētajā spriedumā norādītajiem apsvērumiem.

Satversmes 100.pants paredz, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver arī tiesības brīvi paust savus uzskatus. Līdzīgi arī starptautiskajos cilvēktiesību instrumentos, tostarp Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – konvencija) 10.pantā, ietvertas ikviena

tiesības brīvi paust savus uzskatus. Tiesību uz vārda brīvību satura piepildīšanai izmantojama judikatūra, kurā konkrētu lietu faktisko apstākļu gaismā formulēta vārda brīvības būtība un definētas vārda brīvības robežas.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa vairākkārt ir uzsverusi, ka vārda brīvība ir viens no būtiskākajiem demokrātiskas sabiedrības pamatiem un viens no tās progresa un katra indivīda pašrealizācijas pamatnosacījumiem. Vienlaikus uz vārda brīvību, kas nostiprināta konvencijas 10.pantā, attiecas vairāki izņēmumi, kas tomēr jāinterpretē šauri un pārliecinoši jāpamato jebkādu ierobežojumu nepieciešamība (piemēram, *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2017.gada 24.aprīļa sprieduma lietā „Karapetyan and Others v. Armenia”*, iesnieguma Nr. 59001/08, 44.punkts, Senāta 2024.gada 21.maija sprieduma lietā Nr. SKA-195/2024, [ECLI:LV:AT:2024:0521.A420200222.8.S](#), 6.punkts).

Senāts atzīst, ka pārsūdzētajā spriedumā šajā lietā nav izvērtēts, kuras konkrēti darbības, kas kvalificētas disciplinārlietā, pieteicējs lūdz atzīt par aizsargātām ar vārda brīvības izpausmi.

Aizsardzības apjomu tiesai jānosaka, ievērojot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru (jautājumā par nepieciešamo pārbaudes apjomu sk., piemēram, *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994.gada 23.septembra sprieduma lietā „Jersild v. Denmark”*, iesnieguma Nr. 15890/89, 31.punktu).

[9] Pieteicējs kasācijas sūdzībā arī norādījis, ka tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka pieteicējs ir Kurzemes Ugunsdzēsēju arodbiedrības valdes loceklis. Šī disciplinārlietā pret pieteicēju un citiem esot darba devēja pūles iebiedēt esošos un potenciālos arodbiedrības biedrus, diskriminēt pieteicēju kā arodbiedrības līderi.

Arī uz jautājumu par amatpersonas kā arodbiedrības pilnvarotās personas disciplināro sodīšanu Senāts ir norādījis argumentus citā lietā. Proti, Senāts 2023.gada 10.februāra spriedumā lietā Nr. SKA-309/2023 norādījis, ka Arodbiedrību likuma 13.panta sestajā daļā īstenota Starptautiskās darba organizācijas pieņemtajā Darbinieku pārstāvju konvencijā Nr. 135 (1971) nostiprinātā aizsardzība un tiesību piešķiršana darbinieku pārstāvjiem. Proti, atbilstoši šīs konvencijas 1.pantam darbinieku pārstāvji savos uzņēmumos tiek aizsargāti pret jebkuru negatīvu darbību, tai skaitā atļāšanu, viņu statusa vai rīcības darbinieku pārstāvniecības jomā vai līdzdalības biedrībā vai tās pasākumos dēļ, ciktāl viņi rīkojas atbilstoši spēkā esošajiem likumiem vai kolektīvajiem līgumiem, vai citai kopīgi nolēmtai kārtībai. Latvija Darbinieku pārstāvju konvencijai Nr. 135 (1971) pievienojusies 1992.gada 27.janvārī.

Tiesības apvienoties arodbiedrībās ir viens no biedrošanās brīvības veidiem darba (arī dienesta) tiesību jomā, kas tieši norādīts Satversmes 108.panta otrajā teikumā (par šīs normas interpretāciju sk. *Satversmes tiesas 2014.gada 23.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2013-15-01 8. un 9.punktu*).

Ievērojot, ka Satversmē noteikto pamattiesību satura noskaidrošanai jāņem vērā arī Latvijas starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā, tad norādāms, ka biedrošanās brīvību aizsargā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 11.pantā ietvertās tiesības, par kuru piemērošanu Eiropas Cilvēktiesību tiesa norādījusi, ka vispārīgas tiesības darboties arodbiedrībās ir arī valsts dienestā (šajā jautājumā sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā „Tüm Haber Sen and Cinar v. Turkey”*, iesnieguma Nr. 28602/95, 28. un 29.punktu).

Tiesības biedroties arodbiedrībās valsts īpaši akceptē arī, pievienojoties Eiropas Padomē 1961.gada 18.oktobrī pieņemtajai Eiropas Sociālajai hartai (Latvija tai pievienojusies 2002.gada 31.janvārī), kuras 5.pantā norādīts, ka noteikti ierobežojumi tiek pieļauti attiecībā uz policiju un bruņotajiem spēkiem. Kopumā šāds secinājums izdarīts arī agrāk Senāta nolēmumā saistībā ar likuma „Par arodbiedrībām” (zaudējis spēku 2014.gada 1.novembrī, kad stājās spēkā Arodbiedrību likums) piemērošanu (Senāta 2015.gada 30.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-281/2015, [A420511013](#), 9.punkts).

Arodbiedrību likuma 13.panta sestās daļas mērķis ir aizsargāt pret diskrimināciju disciplinārsoda piemērošanas gadījumā personu, kas ir ievēlēja arodbiedrību institūciju amatos vai ir arodbiedrības pilnvarotā persona. Tā kā ne Arodbiedrību likumā, ne Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā vai Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likumā nav noteikti ierobežojumi attiecībā uz Arodbiedrību likuma 13.panta sestās daļas piemērošanu arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, secināms, ka šī norma attiecas arī uz specializētajā dienestā esošu personu, ja tā ir arodbiedrības pilnvarotā amatpersona un tai piemērots disciplinārsods (piezīme vai rājiens) par noteiktās darba kārtības pārkāpšanu (Senāta 2023.gada 10.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-309/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0210.A420216321.11.S](#), 7. un 8.punkts ar atsaucēm uz Senāta 2015.gada 30.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-281/2015, [A420511013](#), 8. un 9. punktu, Senāta 2015.gada 22.oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-175/2015, [A420507411](#), 7.punktu).

Senāts secina, ka izskatāmajā lietā tiesa nav vērtējusi minētajā normā noteikto konsultāciju ar attiecīgo arodbiedrību neesības ietekmi uz disciplinārlietā pieņemto lēmumu. Lai arī principā valsts dienestā esoša persona, kas ievēlēja arodbiedrības institūcijas amatā, var tikt disciplināri sodīta, pat ja pret to iebilst arodbiedrība, tomēr šāds procedūras pārkāpums var būt būtisks, tāpēc tiesai ir jāvērtē, vai tas nenoveda pie nepamatota soda piemērošanas.

[10] Papildus Senāts vērs uzmanību arī uz turpnāc minētajām Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras atziņām par vārda un biedrošanās brīvību, ko Senāts ir norādījis jau minētajā 2024.gada 21.maija spriedumā lietā Nr. SKA-195/2024.

Konvencijas 10.pants aizsargā ne tikai pausto ideju un informācijas saturu, bet arī veidu, kādā tās ir paustas (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011.gada 19.jūlija sprieduma lietā „Uj v. Hungary”*, iesnieguma Nr. 23954/10, 20.punkts).

Konvencijas 11.pants aizsargā arī vienu no īpašajām biedrošanās formām – apvienošanās arodbiedrībās. Šā panta tvērums attiecas arī uz disciplināro sodīšanu par šo tiesību izmantošanu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2022.gada 2.septembra sprieduma lietā „Straume v. Latvia”*, iesnieguma Nr. 59402/14, 92. un 93.punkts).

Konvencijas 11.panta otrajā daļā attiecībā uz pulcēšanās un biedrošanās brīvības ierobežojumiem ietverti līdzīgi principi kā iepriekš minētajā konvencijas 10.panta otrajā daļā (piemēram, *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2019.gada 11.janvāra sprieduma lietā „Uskia and Others v. Georgia”*, iesnieguma Nr. 14237/07, 70.punkts).

Tas, vai noteicošs ir konvencijas 10. vai 11.pants, ir atkarīgs no konkrētās lietas apstākļiem, tostarp lietas faktisko apstākļu kontekstā izvērtējot pieteicēja norādi par to, ka viņa disciplinārā sodīšana esot saistīta arī ar arodbiedrības biedru iebiedēšanu (piemēram, *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2023.gada 17.aprīļa sprieduma lietā „Hoppen and Trade Union of Amber Grid Employees v. Lithuania”*, iesnieguma Nr. 976/20, 152. un 153.punkts; 2013.gada 11.februāra sprieduma lietā „Szima v. Hungary”, iesnieguma Nr. 29723/11, 31.punkts). Ja priekšplānā izvirzās pulcēšanās vai biedrošanās brīvība, priekšroka dodama konvencijas 11.pantam, bet tas jālasa 10.panta gaismā, un otrādi (sal. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2022.gada 2.septembra sprieduma lietā „Straume v. Latvia”*, iesnieguma Nr. 59402/14, 89. un 90.punkts; 2013.gada 11.februāra sprieduma lietā „Trade Union of the Police in the Slovak Republic and Others v. Slovakia”, iesnieguma Nr. 11828/08, 52.–76.punkts).

[11] Tā kā tiesa šajā lietā nav vērtējusi būtiskus pieteicēja argumentus, un tas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, tās spriedums ir atceljams un lieta nododama jaunai izskatīšanai Admin iestādei.

[12] Pieteicējs kasācijas sūdzībā norādījis, ka nav ticis uzklausīts, ka pieteicējs nesaprot, ko tiesa ir domājusi ar vārdiem „dienesta atbalsītis” un „oficiāls iestādes viedoklis”. Nav arī noskaidrots, kāds tad ir bijis dienesta oficiālais viedoklis. Tiesa nav paskaidrojusi, kas tieši bija nepareizs pieteicēja rīcībā. Tāpat tiesa nav paskaidrojusi, kā izpaudusies pieteicēja nelojāla rīcība pret dienestu, kā arī, vai dienests, izdodot pārsūdzēto lēmumu, ir izdarījis lietderības apsvērumus un ieguvis tādu pierādījumu kopumu, kas izslēdz saprātīgas šaubas par pieteicēja atbildību. Tiesa nav tiesīga papildināt lietderības apsvērumus iestādes vietā. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka tiesa šajā lietā pārsniegusi prasījuma robežas.

Senāts vērš pieteicēja uzmanību, ka Senāts kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādu argumentus, kas liecina par iespējamu materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumu, kas varēja novest pie nepareizas lietas izspriešanas (Administratīvā procesa likuma 325.pants). Pieteicējam kasācijas sūdzībā citstarp jānorāda, kādu materiālo vai procesuālo tiesību normu tiesa pārkāpusi un pamatojumu, kā izpaužas pārkāpums (Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punkts). Pieteicējs, norādot kasācijas sūdzībā un tās papildinājumā iepriekš minētos argumentus, ir paudis vispārīgas frāzes bez pamatojuma par to, kā šie pārkāpumi izpaudušies tiesas spriedumā. Tādēļ šie kasācijas sūdzībā norādītie apsvērumi nevar būt par pārbaudes priekšmetu kasācijas instances tiesā.

[13] Pieteicējs arī argumentējis, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka citām personām nav ticis piemērots disciplinārsods vai ir piemērots maigāks sods un tādējādi nav ievērota vienlīdzīga attieksme. Senāts vērš uzmanību, ka pieteicējs, pirmkārt, nav minējis nevienu konkrētu gadījumu, kurā būtu pieteicēja norādītie apstākļi. Otrkārt, disciplinārsods tiek piemērots katrai personai atsevišķi, vērtējot individuālos apstākļus, kādā pārkāpums tiek pieļauts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta pirmās daļas 1.punktu, 348.panta pirmās daļas 2.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprida

atcelt Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 25.novembra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai; atmaksāt Kurzemes Ugunsdzēsēju arodbiedrībai par /pers. A/ kasācijas sūdzību samaksāto drošības naudu 70 *euro*.

Spriedums nav pārsūdzams.

I. Meldere

Dz. Amerika

I. Višķere